

MALOVÁNÍ JE POSEDLOST I TERAPIE, ŘÍKÁ OCEŇOVANÝ ČESKÝ UMĚLEC PATRIK HÁBL

ZA PLÁTNO MU POSLOUŽILA PRAŽSKÁ MAGISTRÁLA, PODZEMNÍ GARÁŽE NEBO PŘES ČTYŘICET METRŮ VYSOKÝ ČINŽOVNÍ DŮM. VYSTAVUJE V PRESTIŽNÍCH GALERIÍCH. JEHO OBRAZY NAKUPUJÍ SBĚRATELÉ V NEJVYHLÁŠENĚJŠÍCH AUKČNÍCH SÍNÍCH EVROPY SOTHEBY'S A CHRISTIE'S. ZLÍNSKÝ RODÁK PATRIK HÁBL JE JEDNÍM Z NEJŽÁDANĚJŠÍCH ČESKÝCH AUTORŮ SOUČASNOSTI.

autor: Alexandra Buršíková

foto: archiv Patrika Hábla

Šestatřicetiletý výtvarník a umělec přitahuje pozornost veřejnosti už řadu let. A to jak pro svůj smysl pro experiment, tak pro výtvarný jazyk, jenž mu slouží jako komunikační prostředek, který není založen na tradičním příběhovém vyprávění, ale na asociativnosti. Vždy nechává místo pro vlastní imaginaci, emoce a zkušenosti.

Jste velmi žádaným malířem, který trhá rekordy ve vyhlášených britských aukčních síních. Když se ohlédnete zpět, jak se to stalo?

Byla to dlouhá cesta. Běh na dlouhou trať. Bylo to hlavně o pílí a pracovitosti. V mých žilách koluje zlínská krev. S rodiči jsme pořád něco bu-

dovali, ať už doma nebo na chalupě. Mám v sobě jakousi umanutost. Bez ní bych takového úspěchu nikdy nedosáhl. Vždycky jsem si myslel, že něčeho takového se člověk ani nemůže dožít, že to přichází až po smrti. Mým velkým vzorem byl můj starší bratr, který se také věnoval malbě. Díky němu jsem četl životní příběhy mnoha umělců. Všechny byly strhu-

jící a dojemné. Protože většina z nich za svého života trpěla hladu. A jejich věhlas přišel až poté, co zemřeli. Přišlo mi proto naprosto nereálné, že bych se mohl tvůrčí práci uživit. Když jsem se ale dostal na uměleckou průmyslovku a začal se věnovat malbě, uzavřel jsem se do bubliny, která mě neustále držela v ateliéru. Pořád jsem maloval. Pořád. A to i na vysoké. Zlom, kdy jsem z bubliny vykročil, nastal v roce 2013.

Co se tehdy stalo?

Oslovila mě farní rada v čele s Tomášem Halíkem, abych vystavil obrazy v sakrálním prostoru pražského kostela Nejsvětějšího Salvátora. S architektem Norbertem Schmidtem jsme si kladli otázku, jak vstoupit do prostoru, který je již plný vším tím úžasným barokním uměním.

Uvědomoval jsem si, že jakákoliv intervence do sakrálního prostoru je velmi křehká, hledal jsem způsob, jak citlivě vstoupit do tohoto velmi navštěvovaného prostředí. Báł jsem se, abych sakrální prostor nějak neznásilnil, nedehonestoval. Přede mnou v tomto kostele vystavovaly legendy jako Adriena Šimotová, Stanislav Kolíbal, nebo Václav Cígler. Nevěděl jsem, jak mou intervenci přijmou farníci. Takže mne velmi překvapilo, jak se informace o ní začala rychle šířit. Uvědomil jsem si, že přestože trvala jen čtyřicet dní, umožnila velkou migraci lidí. Přicházeli se na ni podívat nejen farníci, ale také studenti, intelektuálové, výtvarní kritici. Takže instalace vzbudila velké reakce a příznivé emoce, až takové, že lidé intervenovali u Tomáše Halíka, aby tam zůstala navždy, aby se tam už nevracely zpět depresivní barokní díla. Což samozřejmě nebylo možné.

To byl zlomový rok. Způsobil domínový efekt, kdy mě zvali k vytvoření řady instalací pro výstavní domy i sakrální prostory.

Co vás inspiruje k tomu vstupovat do prostoru, v němž lidé rozmlouvají s Bohem?

Možná je to o tom, co se člověku odehrává v hlavě, nad čím přemýšlí, ale hodně je to také o citu. Já si u první instalace u Nejsvětějšího Salvátora uvědomil, že výstava nemusí být trvalá, že dočasnost nevadí. Že jde o to, co se při ní odehrává v hlavě, v srdci, v duši lidí, kteří na ni přijdou. Protože ten zážitek může být tak silný, že je daleko zásadnější, než to, jestli jsme si někde vytvořili pomník. Už jen proto, že je v nás hluboce zakořeněno, že se trvalosti uměleckých děl tak trochu bojíme. Straší nás, máme s nimi problém a nevíme, co si s nimi po letech počít. Uvědomil jsem si, že dočasnost může mít velmi silný dopad na naše srdce a náš mozek, a já si to simuloval ve svých představách. Protože většinou se návštěva výstavy odehrává tak, že se člověk nejprve podívá napravo, pak nalevo, a poté si řekne, aha, jo, to jsou ty obrázky, které jsem chtěl vidět.

Takže vaší snahou bylo najít způsob, jak je zdržet déle, aby je emoce mohla více zasáhnout?

Přesně tak. Když jsem měl větší výstavu v Doxu, která se jmenovala Transformace krajiny, stupňoval jsem po patrech intenzitu vnímání takovým způsobem, že nahoře ve věži vznikla jakási kaple, v níž jsem

měl monumentální obraz o velikosti šest na třicet metrů. A nemohl jsem si nevšimnout, jak se tam lidé srocuji, přestávají mluvit a atmosféra byla napjatá tak, že bylo slyšet spadnout špendlík. Uvědomil jsem si, že když je obraz ve správném formátu a měřítku, může diváka zasáhnout daleko víc, než když pověsíte pět obrazů vpravo a dalších pět vlevo. Člověk totiž kolem nich proběhne, a už je válcován každodenním shonem. Mně zajímá rozjímání. Ať už maluju na plátno, fasádu domu či asfalt silnice.

Jste věřící?

Ano, jsem. To je samozřejmě také jedním z důvodů mých intervencí do kostelních a klášterních prostor. Setkání světa víry a umění trvá do současnosti, díky tomu je možné vidět každý rok proměnu liturgického prostoru v kostele Nejsvětějšího Salvátora v Praze, ať už je to nenápadná instalace v části presbytáře, nebo monumentální velkoformátová intervence.

Kreslil a maloval jste si už jako kluk?

Ano, chodil jsem na výtvarku do zušky. Na malířskou dráhu jsem se vydal po vzoru bratra, který byl o sedm let starší, maloval a studoval uměleckou školu. Byl pro mě velkým vzorem, bohužel vloni zemřel. Byl pro mě silným impulsem, že jsem chtěl v tomto směru někam dojít. Když jsem se dostal na střední, sám sebe jsem si personifikoval do jakési symbolistní postavy. Nejprve to byla poutnice, která kráčela do vzdálených horizontů. Na vysoké škole jsem poutnici vysochal v nadživotní velikosti do dřeva, aby tvořila trojrozměrnou instalaci, jakousi spojnicí s mými abs-

AKTUÁLNÍ VÝSTAVA V CENTRU SOUČASNÉHO UMĚNÍ DOX V PRAZE

Patrik Hábl v Praze do konce dubna vystavuje přes sto děl starých mistrů, k nimž má intenzivní vztah. Vytvořil hru, která je postavená na tvářích. V prvním patře jsou obličejové lidi, kteří zemřeli předčasně, ať už známé či neznámé tváře. Jsou tam nejen malíři, ale také básníci, spisovatelé, skladatelé. Díky zvláštní instalaci světel se tváře rozbleskují ze tmy a zase mizí ve tmě. Do toho zaznívá haiku Háblovy ženy Anny, která je sice původní profesí architektka a urbanistka, ale v posledních letech se téměř výhradně věnuje práci se slovem. V dalším patře jsou vytrhávány a vrstvené tváře, které autor vytvořil olejovou vrstvenou technikou. V posledním patře jsou to reinterpretace starých mistrů. Výstava mapuje přes dvacet osm let soustavné práce Patrika Hábla.

traktními obrazy. Takže jsem začal s různými přístupy už před třiceti lety, jen jsem tehdy ještě nevěděl, jak to celé správně uchopit.

Předpokládám, že na umprumce jste se nevěnoval abstraktnímu umění, ale spíše figurální malbě. Kdy přišel ten přerod?

Asi až na vysoké škole. Zážitky, kterými jsem prošel, jsem si začal ukládat do hlavy jako vjemy, sedimenty,

a pak je v ateliéru zpracovával. Většinou do symbolistní krajiny. Když jsem byl na stáži v ruském Petrohradu, začal jsem zobrazovat to, co jsem kolem sebe viděl, ať to bylo zamrzlé moře, nebo otevřený obzor horizontu, protože v Petrohradu jsou velké vzdálenosti a člověk nedokáže odhadnout správné měřítko. Abstraktní tvorba se zákonitě vyfiltrovala z toho, jak z obrazů postupně mizela poutnice. Krajinu jsem poté začal zpracovávat, ať už z makro či mikro pohledu, ze samotné materie a struktury. A to mi zůstalo dodnes.

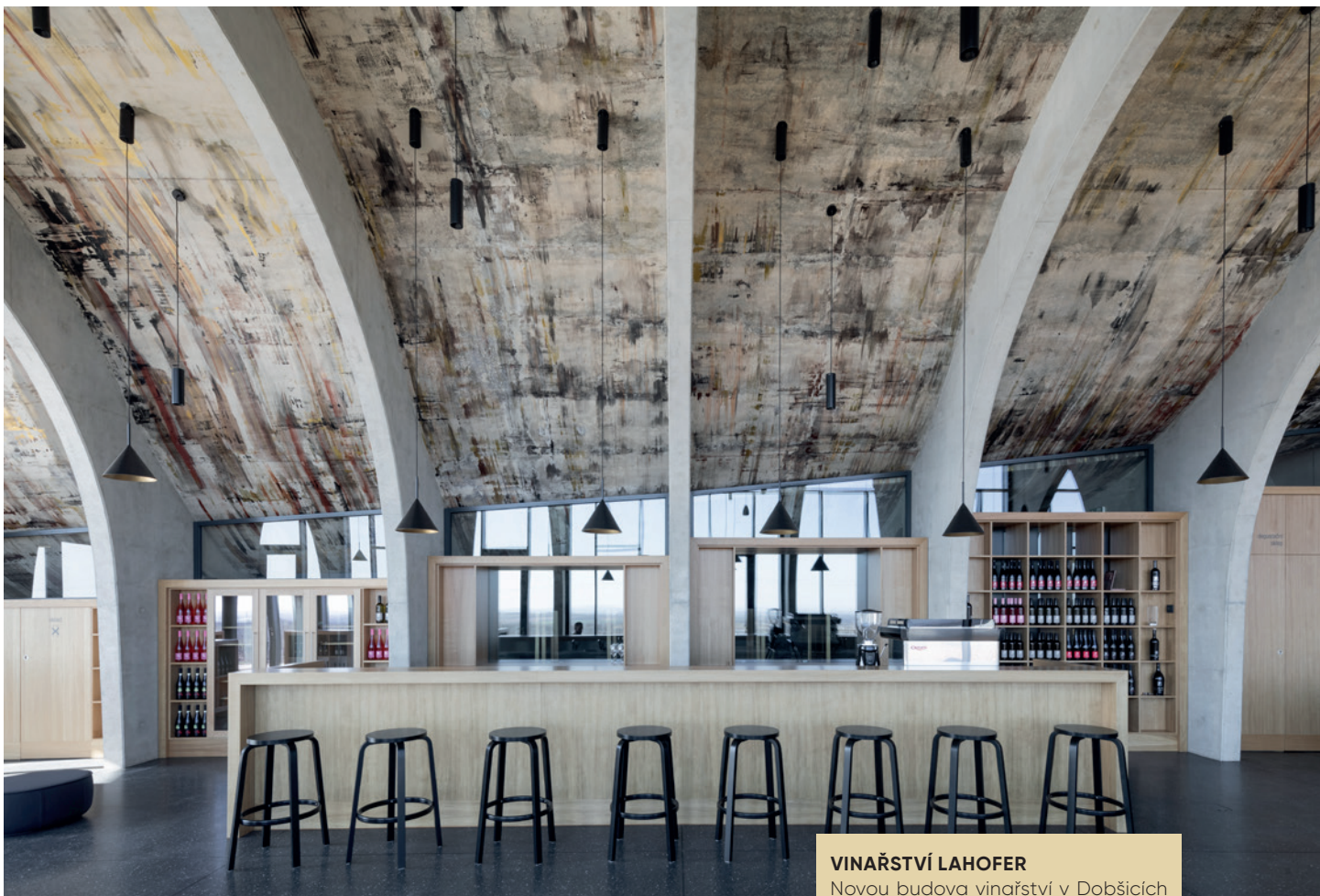
JÍZDÁRNA V HLUBOKÉ

Pro zámeckou jízdárnu AJG v Hluboké nad Vltavou vytvořil obří obraz, který volně levitoval mezi trémovým prostorem a kamennou dlažbou Schwarzenberské jízdárny.

Malba samotná je vždy velkým dobrodružstvím, jako bychom objevovali nový neprobádaný kontinent. Já si vždy nejprve nějaké konkrétní místo vysnil v obrazech, a teprve poté ho našel ve skutečnosti v krajině.

Hovořil jste o krajině a poutnici. Co symbolizovala, proč ta personifikace?

Myslím, že poutnice symbolizovala samotu, opuštěnost. Že to byl jakýsi

VINAŘSTVÍ LAHOFER

Novou budova vinařství v Dobšicích na okraji Znojma nese Háblův autor-
ský rukopis. Malbami zvýraznil struk-
tury kleneb přiznaného betonového
stropu. Malířský koncept „Vrstvy“ vy-
chází z barevnosti řezu půdy, která je
specifická pro tuto oblast, stejně tak
i pro kvalitu vína, o níž rozhodují další
faktory a okolnosti, též označované
francouzským termínem „terroir“.

existenciální prvek, který jsem později nahradil motivem stromu či hory. A samozřejmě jsem si uvědomoval, že pro asijské národy jsou tyto symboly náboženstvím, středobodem vesmíru. Trochu inklinuju k Edvardu Munchovi, který také ve svých obrazech řešil existencialismus, a to skrze vztah muže či ženy. Takže tohle mě provázelo střední i vysokou školou, pořád jsem řešil existencialismus, tu úzkost. Stále ji nějakým způsobem řeším. (Ve výtvarném umění je existencialismus spojen se směřováním k abstrakci, autenticitou či svobodou výrazu.)

Jak byste pojmenoval svou tvorbu dnes?

Kurátor Radek Wohlmuth to kdysi nazval, že svou malbu vnímám jako osvobozené médium, subjektivní matérie s univerzálním přesahem, ze které se „skládá svět“. Velmi mne baví diváka dostávat do neobvyklých situací, jako např. když může kráčet po velkém obraze, nebo se dostat za obraz, pod obraz nebo mezi obrazy. Je to odkaz na fenomenologii, to co divák prožívá se své hlavě. To je pro mne velmi důležité, u každé své výstavy, kterou připravuji, si vždy představuji, co bude divák prožívat, jakmile vejde dovnitř.

Na straně druhé jsou to obrazy. U nich záleží o jakou formální polohu se jedná, zda o vytrhávání, vymý-

vané, stékané obrazy či o reinterpretace starých mistrů.

V každém období jsem zkoumal něco jiného, co bylo spojeno s jiným formálním přístupem. Obecně je to u mne téma krajiny, člověka, diváka. Když maluju chvění vody, kladu barvu rychleji a nechávám ji zasychat a pak ji následně vymývám, zde zkoumám fyzikální vlastnosti barvy a jejího zasychání. U jiných děl mne

naopak fascinuje fraktál, který se objevuje jak v přírodě, tak i lidském organismu. Jinou techniku používám pro instalace v sakrálních prostorech. Třeba v kostele svatého Václava v Opavě, která skončila v polovině ledna, kde jsem vystavil velkoformátové postní obrazy, které byly kombinací malby a olejových barev, stavěly na asociativnosti a měly charakter i rysy tváře, takže v nich byla vidět tělesnost, a to obličej i postavy. Byl to i jakýsi odkaz k Turínskému plátnu nebo Veroničině roušce.

Je jasné, že vás úspěch posouvá. Víte, kterým směrem přesně a kam?

Úspěch má dvě strany. Rub a líc. Může to člověka úplně smést, polblouznit, srazit na kolena, udusit. Já s ním ale nijak nepočítal, nešel jsem mu vstříc, takže mě až tak neovlivňuje. Navíc jsem typem člověka, který

je pořád nohama na zemi. Úspěch mě ale posunul k větší svobodě. Mám teď odvahu vymýšlet a připravovat daleko složitější instalace a vstupuji do nich volněji. Můžu do tvorby investovat více prostředků a můžu mnohem více riskovat. Jsem za úspěch velmi vděčný a vnímám to. Pracuji sedm dní v týdnu a malování se věnuji už třicet let. Po tolika odmalovaných hodinách už to jde mnohem snáz, věci mě napadají během tvorby a nemusím nad nimi přemýšlet. Improvizace a malování je pro mě, jako když se někdo naučí plavat, nebo jezdit na kole. Výjevy se v plátně objevují a techniky volím svobodněji bez předchozí přípravy. Paleta tvorby se stala košatější a barevnější.

Víc si věříte? Máte pocit, že jdete správnou cestou, není už ve vás tolik pochyby?

Pochybují pořád, suverenitu a absolutní jistotu nebudu mít nikdy. I když je člověk zkušenější, pořád ho může na kolena srazit něco, co vůbec nečeká. Je důležité mít pokoru. Ta jistota v malbě, kdy člověk přijde do ateliéru, do té kuchyně a začne vařit z ingrediencí, které má k dispozici, je větší. O to víc pak člověka překvapí něco neočekávaného, co otevírá další dveře. A to je i díky instalacím, při kterých jsou určitá omezení. Ta ale posouvají dopředu. Musíte se s limity a omezením více potrápit a svádět větší boj, když máte malovat na fasádu domu, či asfalt silnice, pak je to přesně to, co žene člověka kupředu. Vymyslet za pochodu způsob a technologii. A ta satisfakce, když se to povede, když víte, že to mělo smysl, je ohromná. V ateliéru člověk pracuje ve své bublině, tam to jde samozřejmě mnohem snadněji. Je to, jako když je

člověk hájený na škole. To si spousta studentů neuvědomuje, že tohle období by měli co nejvíce využít, měli by pracovat, zkoušet, hrát si, najít si svou cestu. Ten čas je důležité nepromarnit. Šest let uteče strašně rychle. A když je člověk zahodí, promrhá tím svůj čas, talent a dispozice.

Opravdu malujete sedm dní v týdnu?

Je to posedlost. Řekl bych ale zároveň, že malování je i určitá forma terapie, hry, učení se. Nedokážu moc odpočívat, nedokážu odjet na dovolenou, během níž bych zároveň nepracoval. Je to diagnóza. Není vhodná pro život. Jsem workoholik a perfekcionista. Není jednoduché s tím žít. A já si to uvědomuji. Křehčí povahy to nedávají, proto se o umělcích říká, že jsou nespolehliví. Pro mě je ale důležité dostat tomu, co jsem slíbil, co jsem si předsevzal.

Jste jediným žijícím tuzemským malířem, kterého čtyřikrát dražila prestižní londýnská aukční síň Sotheby's. A nyní se k ní přidala konkurenční síň Christie's. Těší vás, za jaké sumy byly obrazy vydraženy?

Samozřejmě mě to těší, i když díla jsou především ze sekundárního trhu a finanční rekordy jdou především předchozím vlastníkům nikoliv mně, přesto je to reklama, která vzbuzuje zájem dalších sběratelů. Takže si toho moc vážím. Nikdy jsem však nečekal, že se mi tohle může stát. Jsem za to velmi vděčný. Navíc společnost Christie's mne chce zařadit do sálových aukcí, a to je další příběh z říše snů, protože tam se člověk posune

TVÁŘÍ V TVÁŘ

Když si sednete naproti nejsledovanějšímu umělci střední generace Patriku Háblvi, máte pocit, že pijete kafe s kamarádem. Pozdravíte se, zešíroka usmějete a než se nadějete, jste za hranou toho, co jste si o sobě chtěli říct. Během hovoru si skáчете do řeči. A dokončujete větu za druhého. Takové souznění to je. Přirozenost. Žádný odstup, žádné vytáčky, žádné zamlčování. Je to tak pokorná reminiscence, že i v tichu, které občas zazní, když jeden přemýšlí, co o sobě říct, co odhalit dál, cítíte srdce, duši toho druhého. Takový je nejžádanější současný umělec, kterého jako jediného Čecha draží za rekordní sumy prestižní londýnské aukční síně Sotheby's a Christie's. Plný sytých barev. Jako jeho paleta.

Alexandra Buršíková

do úplně jiných dimenzí. Je to o další level výš. Nevím ale, jestli je to dobře. Český trh je úplně jinde než mezinárodní. Když za vás určuje cenu trh, tak vy ji prostě musíte respektovat. Nemůžete udělat propast, že budu v Česku prodávat za pětinovou cenu. A to je pro mě bolestné. Takže na jedné straně jsem za úspěch vděčný, ale na té druhé mě hrozně mrzí, že si mě spousta lidí nemůže dovolit koupit. A mně jde primárně o srdcaře, kteří má díla nekupují jako zhodnocení peněz, ale protože se chtějí na obraz dívat. Tohle je pro můj život důležitější.

Budete teď dražit v obou aukčních domech?

Ano, pokud mi to bude umožněno. Zatím mi nikdo nedal limity či zakázky. Osobně bych nechtěl vstupovat do nějaké exkluzivity, protože pak je člověk přivázaný jako pes k boudě. Svoboda má pro mě velký význam, chci být pánem svého času, díla i místa, v němž se pohybuji.

Žít mezi Českem a Británií musí být hodně náročné. Přemýšlel jste někdy o tom, že byste se do Londýna přestěhoval nastálo?

Obávám se, že ne. Kořeny jsou pro mě zásadní, nedokážu je vytrhnout. Navíc mám rodinu, rodiče, ženu, dceru, která chodí do druhé třídy... Myslím si navíc, že globální trh je natolik propojen, že by neměl být problém zůstat v Česku.

Vyšlo o vás hodně monografií a katalogů. Máte v hlavě to číslo?

GRAZ, RAKOUSKO

Instalace v rakouském Grazu v Leechkirche, což je nejstarší gotický kostel. Patrik Hábl zde vystavil desetimetrové postní vytrhávané plátno, které následně poskládal tak, aby tvořilo tvář.

Nemám. Monografií může být kolem osmi, katalogů jsou stovky. Teď už se ale nechci věnovat redakční práci, je to časově náročné a já ten prostor raději věnuji malování. Spousta lidí na mě tlačí, abych se podílel na dalších monografiích, aby tam byla zastoupena i architektonická díla, ale já myslím, že to může ještě nějaký čas počkat. Navíc, potom to bude zase o něco obsáhlejší o nové výstavy a instalace.

Jak vznikají vaše díla? Myšlenkou, pocitem, pohledem do mraků?

To je skvělá otázka. Pamatuji si, že dříve to bylo tak, že jsem začínal skicami, které jsem přenášel na plátna. Poté jsem pozoroval pano-

COLOURS

Unikátní dílo zpracoval Patrik Hábl i pro organizátory festivalu Colours of Ostrava. Podobně jako v Praze i na severu Moravy vytvořil barevný koberec o délce dvě stě metrů a šířce tři metry. Barevná instalace pokrývala „jantarovou stezku“, směřující do oblasti Dolních Vítkovic. Jednotlivé barevné vrstvy asociovaly startovací dráhu, háčkovanou šálu či elektromagnetické spektrum.

ramata krajín. Pak jsem se díval do mraků, dokud mě něco nenapadlo. A nyní se myšlenka vytváří během samotného aktu malování. Bavi mě experimentovat s technikou. Slučuji olejové a akrylové barvy. Nebo nechávám v zimě obrazy zamrznout, v létě je zase nechávám vykapávat, vymývat z nich strukturu barev. Maluji také obrazy v haiku, kdy pracuji s dechem.

Když pracujete s dechem, co se ve vás odehrává?

Je to řazení malby jakoby zespoda nahoru, je to kaligrafická záležitost. Je to esence toho, co jsem při práci

ci s dechem prožil. Snažím se jak v nádechu, tak i po výdechu zůstat se vzduchem, nebo bez vzduchu v plicích co nejdéle. Dříve vznikaly mé vesmírné obrazy, které jsem maloval na samet a poté nechával barvy vykapávat. Chci v čase pokračovat tak trochu jinak a s jinými ingrediencemi.

Na čem v současné době pracujete?

Nyní jsem dokončil výstavu v Doxu, která probíhá do 24. dubna. Vracím se tam po devíti letech. Vytvořil jsem pro ten prostor jakýsi dialog s jiným

médiem, které zastupuje moje žena Anna, která píše poezii. Propojujeme tam dva nespojitelné světy. Když jsem dostal nabídku tuto výstavu uspořádat, napadlo mě oprášit to, čím se zabývám osmadvacet let a nikdy jsem to nikde nevystavil. Jsou to tváře, reinterpretace starých mistrů, které jsem začal dělat už v devadesátých letech. Sahám hluboko do minulosti.

Jsou to kopie, nebo vlastní interpretace?

Na jedné straně je to přesně zpracovaná kopie, kterou následně dekonstruuji ve stejné velikosti jako originál. Pokaždé jiným způsobem obrazy dekonstruuji, jsou vytrhávané, rozpouštěné, vymývané, stékané, atd. Namaloval jsem je ve stejné velikosti, v jaké jsou originály. Obrazy si tak nejprve namaluji a poté „ničím“, abych s nimi udělat něco navíc. Dal jim jinou dimenzi. Do věže Doxu se vracím po devíti letech, kde jsem v roce 2013 nejvyšší prostor galerie proměnil v jakousi Kapli.

Pokud znáte anglický film Nejvyšší nabídka, tak asi víte, že je to příběh světově uznávaného znalce v oblasti výtvarného umění Virgila Oldmana, který je zároveň majitelem aukční síně. A to, co je zajímavé a od čeho jsem se odrazil, je, že ve svém domě má na zdi pověšeny všechny známé mistry. Snažil jsem se o obdobný zážitek, kdy je divák pozorován a zároveň pozoruje desítky očí, něco, co nabízejí velké staré obrazárny. Pokusil jsem se skrze jakési prizma a průhled do jiného světa a časového pásma. Příběh Virgila Oldmana mně pomohl v tom, že on se v tom filmu zamiluje a vírem vášně se dostane do hry, která navždy změní jeho šedivý život. Je to s Annou náš první společný projekt, hra. Spolupráce na výstavě byla náročná, důležité bylo nepohádat se a respektovat jeden druhého.

Co přijde v budoucnu?

Nosím toho v hlavě hodně, takže se snažím nápady redukovat. Momentálně spolupracuji s dánskými architekty, kteří postoupili do užšího vý-

běru pro nově vznikající stanici metra a ve společném dialogu reaguji na jejich práci a oni zase na mou.

Také řeším návrh na zvon, který by byl odkazem na jeden z velkých zločinů 2. světové války, kdy bylo téměř deset tisíc zvonů odvezeno z Čech a přetaveno na zbraně. Tento zvon by byl velkou pietou, odkazem na všechny zničené zvony.

Také připravuji výstavu s názvem „V minulém životě jsem byl Japoncem“, která by měla být v dubnu představena v japonském Tokiu.

Působíte také jako pedagog na pražské UMPRUM, kde vyučujete monumentální malbu. Jak se cítíte před katedrou?

Rektor mě dotlačil k habilitaci, kterou jsem musel obhájit a učinit docenturu. Je zajímavé pozorovat studenty, kteří už nyní vědí přesně, čeho by chtěli dosáhnout.

Vážně to vědí?

Chtějí všechno teď hned, nemají trpělivost, ale zato mají strategii. My to měli jinak. Nás nenapadlo mít strategii, chtěli jsme jen malovat. Dnešní studenti mají daleko ostřejší lokty a jsou hodně sebevědomí. Žene je dopředu ego. Mně vlastní sebejistota chybí dodnes, takže jim tu jejich závidím, přestože mě zároveň strašně udivuje. Také jim závidím odvahu někam vykročit a něco pro to udělat. Jsou mnohem akčnější. Je vidět, že vyrostli v demokratické zemi, v níž je nikdo na základce netahal za uši, neházel po nich klíče, nemačkal jim břicho a nenutil v jídelně dojist nenáviděnou du-

šenou mrkev nebo bramborovou kaši. My jsme byli odkládáni do jeslí. Dnešní děti jsou domazlenější a moc traumat si s sebou do života nenesou.

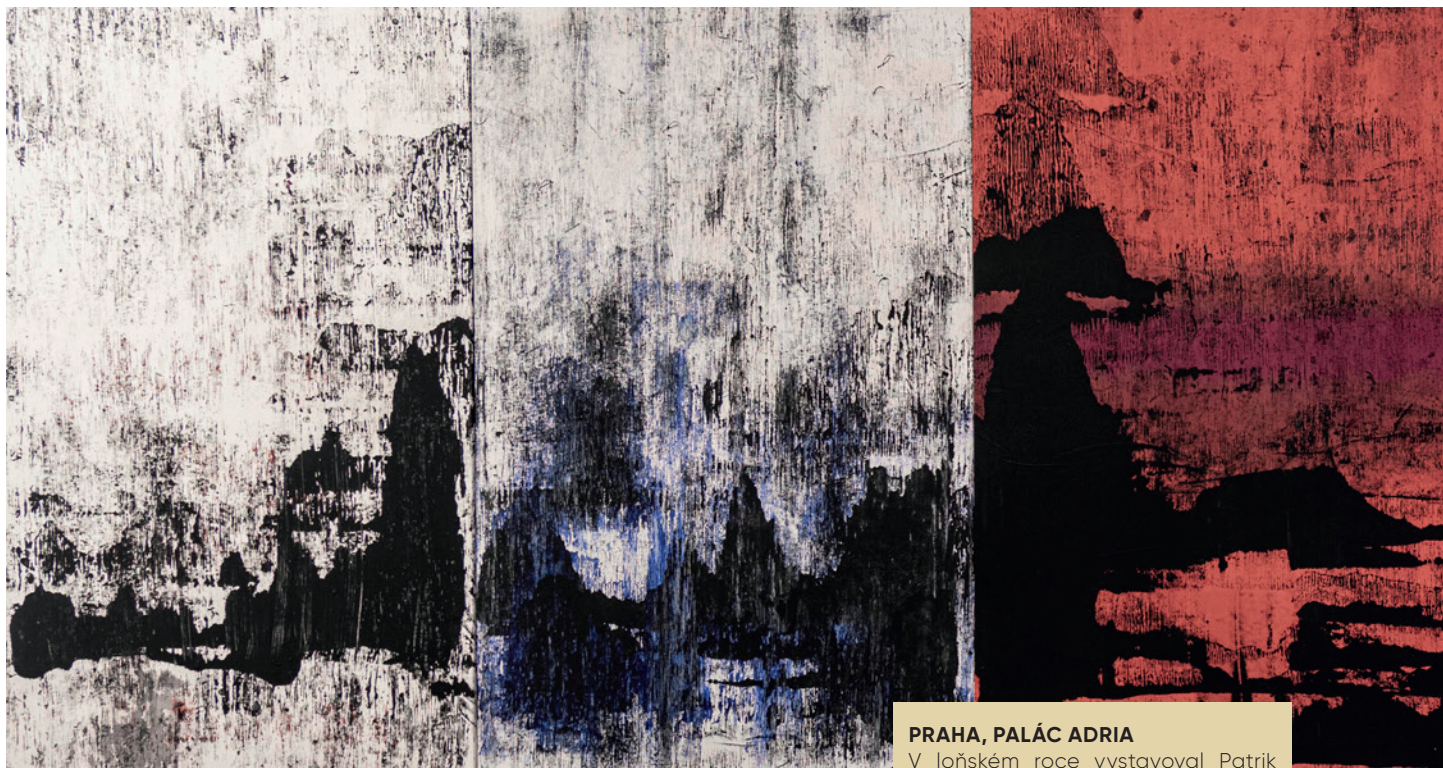
Ale pokora je důležitá, sebevědomí z vás maliře neudělá...

Máte pravdu. Mně taky přijde absurdní, když se mně studenti ptají, co mají udělat pro to, aby se taky dostali do aukčních síní. Říkám jim, že musí pracovat a nad tímhle vůbec nepřemýšlet. To prostě nevymyslíte strategií. Ale oni se chtějí prosadit rychle. Říká se, že jakým jste umělcem, se ukáže dvacet let po škole. Stejně jako Beatles, kteří si museli v Hamburku nejprve odehrát patnáct tisíc hodin, než vstoupili do vyšších pater. Stejně tak malíři si musí nejprve odmalovat svých patnáct tisíc hodin v ateliéru, než chtějí někam dál postoupit.

Jaké největší plátno jste namaloval?

V Hluboké nad Vltavou jsem pro zámeckou jízdárnu namaloval obraz osm na deset metrů. Švadlena byla ze mě nešťastná, jak to celé sešít. Nebo patnáctimetrové plátno pro Klášterní kostel ve Speinshartu, či desetimetrové plátno pro Leekirche v Grazu. Stejně tak obvod Kaple v Doxu, který měl 6x30 m byl velmi náročný.

Velkou plochu celého obvodu jsem instaloval také v terezinském ghettu v cele 41, v níž bylo v jeden okamžik nakumulováno až osm set mužů. Sloužila také jako vyslýchárna gestapa, věznil tu Miladu Horákovou. Bylo to velmi syrové prostředí. Rozhodl jsem se pro něj vytvořit plátno přes padesát metrů dlouhé po ce-

PRAHA, PALÁC ADRIA

V loňském roce vystavoval Patrik Hábl v Praze. Česko-japonská výstava Patrika Hábla a Yoheie Kína s názvem „Asijské krajiny“ v Galerii kritiků se zaměřila na typologii asijské krajiny v konfrontačním přístupu dvou umělců. Patrik Hábl pracuje s postupným vymýváním malby, polyptychy a instalací doplněnou obrazovými svitky v monumentálních rozměrech. Yohei Kina zobrazuje abstraktní krajinu, vázanou na legendární místa s výzdobou mohyl v Japonsku a klasické mistry krajinomalby, s inspirativním využitím tradiční technologie.

lém obvodu čtyř stěn, kdy jsem na sametový podklad namaloval siluety postav, které stojí jedno vedle druhého přes sebe. Výstava trvala dva měsíce, poté jsem plátno umístil v depozitu, a už nikdy jej nerozbalil, protože by se mi sevřelo hrdlo.

Na pražském Olšanském náměstí jste pomaloval fasádu pětačtyřicetimetrového činžovního domu.

Věděl jsem, že to budu muset udělat za jediný den pomocí vysoké plošiny. Byrokraticky to bylo hrozně složité. Měl jsem přesnou představu o rozsahu barev a sání materiálu, všechno jsem si připravil. Věděl jsem, že nesmím zapomenout na jedinou věc, protože když budu na plošině a zapomenu

správný štětec nebo váleček, bude to překerní situace. Noc předtím jsem vůbec nespal a neustále si simuloval, co se může stát. V pět hodin ráno jsem nevyspalý a vystresovaný vstal z postele a vyjel na místo činu. Tam jsem zjistil, že místo čtyř pomocníků můžu mít na plošině jen jednoho. Když jsem začal dělat černý podklad, rozpršelo se. To už jsem věděl, že má představa toho, že budu v poledne s černou hotov a začnu spouštět bílý vodopád, byla mylná. Podklad jsem nanášel do čtyř odpoledne, kdy už se na místo sjížděly televizní štáby, aby zahájily živé vysílání. Musel jsem sjet dolů z plošiny a dělat rozhovory. Pak zase vyjet nahoru a pracovat. Bylo to tak psychicky a fyzicky náročné, že jsem v jednu chvíli omdlel. Musel jsem sám sebe přesvědčit, že se to všechno odehrává jen v mé hlavě. Když jsem se zklidnil, ukázalo se, že tělo je

schopno to zvládnout. Od čtyř do jedenácti v noci jsem spouštěl barvu vodopádu, a celou tu dobu si představoval, jak to asi vypadá z dálky, protože nebylo možné sjet z plošiny, ztratil bych tím půl hodiny. Byl to boj o čas. Neustále jsem se snažil zůstat v transu, ve svém světě. A podařilo se. Ve dvanáct v noci jsem odjížděl vyřízený, ale spokojený. Navíc veřejný prostor, je místo, kde má každý pocit, že patří všem. Všichni se vám k tomu vyjadřují, nebo na něj reagují. Musíte

čelit velkému množství dotazů, nebo emotivních reakcí, když na vás někdo pokřikuje, něco vám radí, nebo doporučuje. Je velmi náročné to vše emotivně ustát a soustředit se především na svou práci.

Máte nějaké osobní motto, se kterým přistupujete ke své tvorbě?

Snažím se volně reagovat na výzvy, empatizovat s prostorem a splynout s ním. Vždy je důležité dosáhnout toho, aby se místo propojilo s ideou a správným měřítkem, aby to nebyla jen dekorace, nebo kašírování něčeho hezkého, ale musí to být řečeno pravdivě a přesně. Přestože jsem měl přes sto výstav doma a v zahraničí, mám stále pocit, že jsem teprve na začátku.

PATRIK HÁBL

- Narodil se ve Zlíně 10. července 1975.
- Studoval SUPŠ v Uherském Hradišti.
- V letech 1994–2000 navštěvoval VŠUP v Praze u profesora Pavla Nešlehy.
- V roce 1996 absolvoval roční litografické školení Mikoláše Axmanna a 1997 Akademii Muchina v St. Petersburgu.
- V roce 1998 studoval na AVU experimentální grafiku u Vladimíra Kokolii.
- Je ženatý, manželka Anna má 38 let.
- Je otcem sedmileté Elišky.
- Má rád přírodu, hlavně hory, do nichž se vrací jak na kole, tak pěšky.
- Měl desítky výstav v galeriích a sakrálních prostorech v různých koutech světa.
- V galerijním prostředí vytvořil expozici středověkého umění v Anežském klášteře, instalaci v expozici Umění Asie a starověkého Středomoří.
- Vystavoval v Národní galerii v Praze, Centru současného umění Dox, čínském Pekingu, v japonských městech Kyotu a Takaoce.
- Působí na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze.
- Je členem sdružení Umělecká beseda a Hollar.
- Je známý také svými realizacemi v architektuře.